

Què vol dir “Ho tornarem a fer”?

Marcel Mauri, Elisenda Paluzie, Jordi Muñoz, Gabriela Serra i Àngels Martínez Castells analitzen com s'ha de concretar l'eslògan de Jordi Cuixart i què hauria de tornar a fer l'independentisme en un futur

Laia Soldevila

“Sense acritud, prepotència i amb tota la serenitat els dic que estic convençut que ho tornarem a fer, i ho continuarem fent com fins ara, pacíficament, serenament i amb tota la determinació del món.” El president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, [deia aquesta frase](#) al juny passat durant el judici contra els líders independentistes. Al voltant de l'1 d'octubre, la frase s'ha convertit en una proclama setmanes abans de conèixer la sentència del Suprem. Però què reivindica exactament l'eslògan “Ho tornarem a fer”? Què en queda d'aquells 1 i 3 d'octubre? Quin horitzó té el moviment independentista els pròxims mesos? CRÍTIC reflexiona sobre el moment actual amb el vicepresident d'Òmnium, **Marcel Mauri**; la presidenta de l'ANC, **Elisenda Paluzie**; el polític **Jordi Muñoz**, i les activistes i exparlamentàries **Gabriela Serra** (CUP) i **Àngels Martínez Castells** (Catalunya Sí que es Pot).

Foto: ACN - RAFA GARRIDO

Marcel Mauri: “Ve una època com la franquista, d’una resistència de llarga durada”

Per nosaltres, “Ho tornarem a fer” és una aclamació perquè tots els drets que el judici del procés vol condemnar tornin a ser exercits. Aquest ha de ser el paper que farem a Òmnium per mobilitzar la gent. És cert que amb la **manca d’un horitzó polític compartit** –en bona part, a causa de la repressió– **que defineixi de quina forma avancem** i cap a on també pot causar sensació de desmobilització. Però la realitat és que aquests anys hi ha hagut moltes mobilitzacions al carrer. Quan va començar el judici, vam encetar la campanya “Judici a la democràcia” i ja portem més de 800 actes des del gener fins ara. I, com nosaltres, moltes altres entitats. També és evident que ara no hi ha un paraigua com el que hi havia l’1 d’octubre que ho aglutinava tot. Això permetia amplificar el moviment, però que no el tinguem no vol dir que el moviment ciutadà no hi sigui.

Hem de tenir present que la sentència contra els líders independentistes pot portar a una fase de repressió com la que hem vist les últimes setmanes. Les conseqüències seran dures. Com diu Jordi Cuixart, ve una època com la franquista, d’una resistència de llarga durada. Però vull creure que el que pot passar també és el que va passar l’1 d’octubre quan la gent va veure la violència de l’Estat i va decidir sortir de casa i defensar els seus drets. Aquesta és la que creiem que serà la resposta ciutadana. Els drets els hem guanyat amb lluites compartides com les dels nostres pares i els nostres avis. No podem renunciar-hi; no hi ha elecció davant una situació com aquesta en què ens trobem. **Defensem la desobediència civil pacífica per asseure l’Estat a parlar.** No tenim més instruments que aquests en una societat com la catalana, que sempre ha optat per les vies pacífiques.

Foto: IVAN GIMÉNEZ

Elisenda Paluzie: “Cal avançar cap a una declaració d'independència que sigui efectiva”

Des de l'ANC no creiem que el que s'hagi de tornar a fer sigui un referèndum unilateral com el que es va fer l'1 d'octubre. Per nosaltres, s'ha d'acabar el procés que vam començar. Cal avançar cap a una declaració d'independència que sigui efectiva, unilateral o no. Si finalment el diàleg amb l'Estat pot portar un referèndum acordat, benvingut sigui; però, si no, cal seguir endavant. També cal que els actors principals de l'1-O facin una anàlisi a fons del que va passar, de les forteses i les febleses del que es va fer i quines condicions van faltar perquè no es fes efectiu el mandat de l'1 d'octubre. Com que no s'ha explicat bé tot això, **la societat civil està desconcertada. Li falten explicacions.** Entenc que això no es fes abans del 21-D, però després tocava parlar-ne i no es va fer. Però mai és tard per fer-ho. De fet, ara ja comencen a aparèixer veus que, tímidament, ho comencen a explicar.

Mentrestant, des de la societat civil i des de l'ANC el que hem fet aquest temps és intentar avançar cap a la direcció del que vam començar l'1 d'octubre. Impulsem campanyes per dependre menys d'Espanya i fer consum més estratègic. Hem impulsat, per exemple, una candidatura independentista a la Cambra de Comerç. Ocupem espais. En aquests moments, no crec que calgui fer proclames concretes de tempos, sinó que **la gent necessita que se li ensenyi que s'està avançant**, que es comenci a veure acció i passos endavant. Cal un missatge honest de la situació actual i que es deixi clar que l'horitzó continua sent la independència. També penso que és necessària una anàlisi del que implicaria seguir caminant en aquesta direcció, un pla per saber què pot passar i què estan disposats a assumir els representants polítics per tirar endavant.

Foto: JORDI BORRÀS

Jordi Muñoz: “Al moviment independentista li falta autocrítica: cal buscar una via entre la impotència i l’idealisme”

Crec que al moviment independentista li falta autocrítica, i fer-la no és fàcil en un context de repressió com l’actual. També li falta deixar-se de missatges retòrics que al final són buits de contingut i poden crear frustració a la gent. La idea d’“Ho tornarem a fer” em sembla un punt de partida per reconèixer-se tots plegats en un estat d’ànim. Però és evident que, perquè no s’esgoti en ell mateix, aquest eslògan haurà de ser concretat, col·lectivament, en els pròxims mesos. El que li cal és **buscar una via entre la impotència i l’idealisme, i no és fàcil fer-ho**. Per això ningú sembla haver-se’n sortit encara de plantejar un camí transitable, atractiu i potent. També penso que, si l’opció és tornar a fer un referèndum, no veig gaires opcions que es concreti ara per ara.

Si l’Estat insisteix en el tancament a una solució democràtica, no queda cap altra opció que tornar-hi amb la desobediència i el desbordament democràtic. Cap moviment polític emancipador hauria de renunciar a això. Però, si no volem tornar-hi per acabar igual o pitjor que el 2017, fa l’efecte que caldrà molt de treball de fons per canviar les condicions, i les correlacions de forces. Cal analitzar on es va arribar l’1 d’octubre i saber què hi va faltar. Més enllà de la repressió, que hi ha estat i ha sigut molt forta, hem d’analitzar bé les condicions objectives, de la correlació de forces i de la composició de la nostra societat que va fer que no s’aconseguís capgirar la situació. Per això crec que **serà important revisar a qui interpel·len els missatges** o quins percentatges són necessaris per tirar endavant una nova república.

Foto: JORDI BORRÀS

Gabriela Serra: “Per fer millor que el que vam fer, caldrà que expliquem molt bé les regles de tot”

Al carrer, tot el que va passar l'1 d'octubre i després, va ser la 'catadura' repressiva i antidemocràtica del règim i del govern que tenim. La primera reacció davant d'això va ser la de perdre la por i la de defensar uns drets que l'Estat espanyol volia impedir-nos d'exercir. Crec que el missatge “Ho tornarem a fer” vol posar en valor que la gent va entendre que el que hi havia davant era fortíssim però que, si volíem aconseguir els nostres objectius, hi havíem de fer front. A les institucions, **vam viure una experiència inaudita de desobediència institucional**. El Parlament va fer cas omís d'una institució superior per tirar endavant el referèndum. Però això no hauria estat possible sense la desobediència de la ciutadania. Si al carrer no hi hagués hagut una societat civil organitzada a favor del dret a decidir, el Parlament no hauria arribat tan lluny.

Hem de valorar molt que Catalunya tingui un moviment independentista mobilitzat des del 2010. Especialment hem de fer valdre tot el que s'ha fet aquests últims dos anys: resistència davant de les presons, dels llaços, de les xerrades, de les mobilitzacions... A Europa ningú ha sigut capaç de mantenir aquesta pulsio constant. Ara bé, per ser honestos amb la gent, també és necessari fer crítica i autocrítica del que va passar el 27 d'octubre. El judici i l'espera de la sentència no han ajudat a fer-ho, però la ciutadania mereix una explicació; cal fer un exercici de transparència. Si no fem això, és molt difícil saber sobre què construïm futur. I, per fer millor que el que vam fer, també caldrà que expliquem molt bé les regles de tot: amb quins percentatges es pot declarar una nova república catalana, què considerem majoria per fer-ho, etc.

Foto: JORDI BORRÀS

Àngels Martínez Castells: “Arribem o no a la independència, hem de demostrar que hi ha molt contingut darrere”

L'1-O la gent va desbordar les institucions, i aquestes no van estar a l'altura: se'n van adonar alguns dies després. El carrer es va adonar que com a subjecte polític estava naixent una identitat nova, i això es va reblar el 3 d'octubre amb molta força. Aquest és l'esperit que haurien de tornar a aconseguir. Crec, però, que no es va escoltar el poble i es va començar a parlar de terminis i tot va empitjorar. **Les coses s'han de fer al moment i no dir “d'aquí a 18 mesos ho faré”**. Perquè això també dóna marge a la gent que no volia que es caminés cap a un país independent. Els independentistes no van entendre que la unitat d'Espanya estava per sobre de moltes coses. Els unionistes ho tenien claríssim. A pesar de tot, l'1-O va donar una puntada al tauler i es van moure moltes peces.

Estic a favor de tornar-ho a fer. A mi no em molesta tornar a votar; no considero el meu temps tan important perquè no el pugui dedicar a tornar a votar. Durant el dia faig coses molt més prosaiques que aquesta. L'important aquí és el convenciment de tot plegat. **Quan la gent voti i demani una cosa, s'ha de respectar**. El poble és el que més ordena. Però és cert que, si hi tornem, ho hem de fer amb una base més elaborada, amb la participació de milers de persones. Arribem o no a la independència, hem de demostrar que hi ha molt contingut darrere això. Per això em va alegrar quan el Lluís Llach em va trucar per participar en el Consell de la República, que crec que ha de servir per crear aquest contingut de com farem les coses. Perquè, a més de crear un contrapoder republicà que sigui l'alternativa al model actual, els partits del govern també poden fer polítiques socials ara, sense esperar a una futura república.